

30
BØGER
der skal stå
i din bogreol

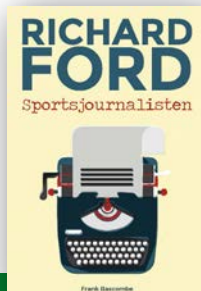
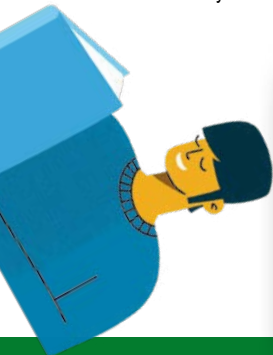
Såvel i det kulinariske som i det kulturelle er det let at blive fristet af tomme kalorier og letkøbt her-og-nu-glæde. Men vi har brug for de boglige fibre. Dem, der tager lidt længere at fordøje, og som beriger os og gør os sundere. Her får du et lille udvalg af litteratur, der bør stå i din bogreol og blive læst med jævne mellemrum. Det er litterær bæredygtighed frem for smid-væk-varer og engangsprosa. For livet er for kort til dårlig litteratur.

13.17

1 Anders Agger Kærlighed (2020)

Anders og fotografen Mingo har kørt landet tyndt for at portrættere kendte og knap så kendtes kærlighedshistorier. Det er fortællingen om Tina Dickows kringledede vej til Island, om et tilfældigt møde i toget, om Rita og Pouls trygge rutiner, om den afdøde hustrus stadig fyldte klædeskab. Det er fortællinger om at finde den store kærlighed. Og at miste den igen. Om dem, der tabte deres hjerter. Og dem, der samlede dem op. Man kunne kalde bogen litteraturens Love Actually.

48.478

2 Karen Blixen Den afrikanske farm (1937)

“Jeg havde en farm i Afrika ved foden af bjerget Ngong.” Sådan starter Karen Blixen erindringsromansen om sine år på kaffefarmen i Kenya, de rigeste år i hendes liv. Og det forstår man godt, når man læser denne vidunderlige fortælling om det smukke, fremmede land. Om de indfødtes helt anderledes verdens- og livssyn, om naturens afgørende luner. Og ikke mindst om den store kærlighed: englænderen Denys Finch Hatton

3 Richard Ford Bascombe-bøgerne (1986-2014)

Skænk dig selv en dobbelt whisky, læn dig tilbage, og nyd Fords 4 romaner om sportsjournalisten Paul Bascombe, der bliver ejendomsmægler, flytter til New Jersey og samtidig kæmper med tabet af sin yngste søn og det efterfølgende brud med hustruen Ann. Bøgerne er sindige, men ikke uden drama og skelsættende begivenheder. Vigtigst af alt, er bøgerne om Bascombe en fortælling om en helt almindelig amerikaner, der forsøger at klare sig igennem livet så godt som muligt. Det er ikke typisk amerikansk flamboyance, men helt almindeligt levnet liv. Ligesom Updikes ‘Rabbit’-bøger er romanerne her skrevet med 10 års mellemrum. Første bog hedder ‘Sportsjournalisten’.

4 Lisa Aisato Livet - illustreret (2020)

Et billede siger mere end tusind ord, og med norske Aisato som penselfører er det en underdrivelse. Bogens smukke illustrationer, tilsat enkle sætninger, gengiver et levet liv fra vugge til grav. Du finder bogen på børnebiblioteket, men voksne får noget andet og måske mere ud af den. En bog for alle, der lever.

5 Jane Austen Fornuft og følelse (1811)

Austen hører til blandt de tidligste engelske forfattere, men er stadig lige herlig og læseværdig i dag. ‘Fornuft og følelse’ - bare en af mange skønne romaner - er fortællingen om to forskellige søstre, den ene fornuftig, den anden styret af sine følelser, der begge bliver ombejlet, men tackler det på hver sin måde. Samtidig er Austens romaner altid et glimrende tidsbillede og et sarkastisk opråb til et mandschauvinistisk England og dets kvinder.

6 Kazuo Ishiguro Resten af dagen (1989)

Stevens tilbringer sin ferie i det engelske landskab og opsøger den kvinde, han engang havde et godt øje til, da de begge var tjenestefolk på Darlington Hall. Minderne pibler frem og udtværer glansbilledet, efterhånden som handlingen skrider frem. Trods Ishiguros japansk klingende navn skal man lede længe efter en mere ærkebritisk roman. Sublim.

7 F.M. Dostojevskij Forbrydelse og straf (1866)

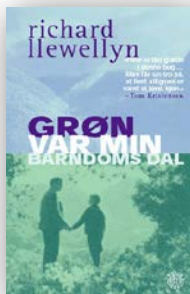
Hvert eneste ord af den russiske gigant bør være hvermandseje og fast inventar i enhver anstændig bogreol. I desperation og angst begår unge Raskolnikov et mord, der efterfølgende rider ham som en mare og ændrer hans personlighed. Skal han straffes for sin bestialske forbrydelse, eller er angeren straf nok i sig selv?

'Forbrydelse og straf' er bare et af Dostojevskijs mange store værker, men måske også blandt de mest tilgængelige.

8 Gustave Flaubert Madame Bovary (1857)

Nogle gange lever virkeligheden ikke op til drømmene. Det må Emma sande, da hun gifter sig med lægen Charles Bovary, som viser sig at være umanerligt kedelig og skvattet og langt fra lever op til det ideal, hun har fået på hjernen. Ægteskabet bliver en uudholdelig spændetrøje, og Emma gør i smug, hvad hun kan for at tiltuske sig lidt luksus og glamour, bl.a. ved at optage lån og have en affære med den forførende Rodolphe. Klassisk og perfekt.

9 Richard Llewellyn Grøn var min barndoms dal (1939)

Wales omkring år 1900, et kulminesamfund med uskrevne regler, der beror på respekt og retfærdighed. Og en familie knyttet sammen af blod og kærlighed. Alligevel handler romanen om en ung mand, der forlader arnestedet og begiver sig ud i verden. 'Grøn var min barndoms dal' er hans tilbageblik på en vidunderlig barndom. Et gudesmukt stykke verdenslitteratur.

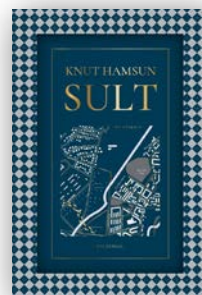
10 Marcel Proust På sporet af den tabte tid (1913-27)

Ingen bogreol uden Proust! Denne mastodont af en roman - 3500 sider splittet op i 13 bind - er et olympisk bjerg i litteraturhistorien. De færreste har gennemført den maraton, det er at læse værket til ende, men mange har nok hørt om scenen, hvor fortælleren Marcel en vinteraften indtager en skefuld lindete med udblødt madeleinekage, hvorefter verden med ét bliver i farver, og minderne om hans barndom vælter frem. Scenen åbner op for fortællingen om hans liv fra barn til voksen, om hans indtræden i det mondæne samfund med baroner og prinsesser og - ikke mindst - hans forskellige kærlighedseventyr. En kraftpræstation, både for Proust og for den læser, der tager turen.

11 Knut Hamsun Sult (1890)

"Det var på den tid, hvor jeg gik rundt og sultede i Kristiania, denne mærkelige by, som ingen forlader, før han har fået mærker af den." Sådan begynder nordmandens kult-roman om en hungrende digter, der vandrer formålsløst rundt i Oslos gader. Den eneste trofaste følgesvend er hans evige sult, der som et rusmiddel forstærker hans sanser og følelser og bombarderer digteren med storbyens indtryk. En stærk læseoplevelse.

12 William Heinesen De fortabte spillemænd (1950)

"Langt ude i det kviksølvlysende verdenshav ligger et ensomt lille blyfarvet land". Landet er Færøerne, men kunne være et hvilket som helst lille samfund. 'De fortabte spillemænd' er et muntert bekendtskab med et broget persongalleri og fortællingen om tre brødre, som med deres spilleglæde og musiceren hutler sig gennem livet i et samfund præget af hellighed, nidkærhed, griskhed, sorger og glæder og alt derimellem. Kort sagt, et samfund som alle andre. En munter fortælling om livet, skrevet i et umanerligt rigt og sprællende sprog.

13 Ernest Hemingway Den gamle mand og havet (1952)

Den gamle fisker Santiago har i mange dage ikke haft held med sig, indtil han en dag tager ud på det store hav og får en næsten umulig fangst på krogen. Hemingways spartanske, rå skrivestil og Santiagos tanker på det endeløse blå giver en nærmest meditativ oplevelse, når du læser den langsomt, i takt med bølgenes skvulpen. Den enlige fiskers livtag med livet i form af naturens kræfter og det endeløse ocean er noget, vi alle kan relatere til.

14 John Galsworthy Forsythe sagaen (1906-1921)

Det er længe siden, jeg har hygget mig så meget med at læse, som da jeg kastede mig over den nobelprisvindende Forsythe-saga. Om affærer, intriger og spændinger i en engelsk overklassefamilie i slutningen af 1800- og begyndelsen af 1900-tallet. Generationer ændrer sig, de gamle dør, og nye slægtninge kommer til. Og verden forandrer sig. En slægtskrønike skrevet med varme, bid og stor menneskelig indsigt.

Ikke alle bind er oversatte, så vil du have det hele med, skal du læse den på engelsk.

Bind 1: 'Den rige mand'

15 Homers iliade (ca. 700 fvt.)

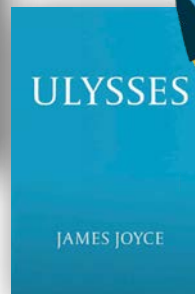
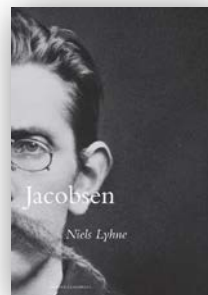
Forfaderen til al europæisk skønlitteratur. I gymnasiet havde jeg svært ved at se lyset i Iliaden og Odysseen, kun var jeg en smule fascineret af værkernes alder. Men selvom det er oldgammel litteratur, står bogen stadig knivskarp og er en totalt fed actionbog i en fortælling om kærlighed og hævn, om menneskers kamp og gudernes indblanding. Og så skal man stå ukristeligt tidligt op for at lede efter en sproglig rigdom som i denne.

16 Victor Hugo De elendige (1862)

Den franske klassiker, der er filmatiseret og fremført på teateret et utal af gange, bør også have sin faste plads i bogreolen. Uforglemmelig er nemlig historien om Jean Valjean, der som fattigt barn nødsages til at stjæle et brød til familien - og ender i fængsel. Det bliver startskuddet til et liv på flugt fra lovens lange arm indtil hans død mange år senere, og 'De elendige' er på den måde en syngende samfundslussing og en elementært spændende roman.

17 J.P. Jacobsen Niels Lyhne (1880)

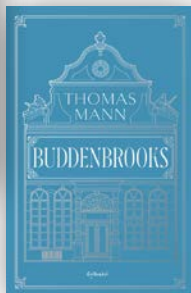
Hovedpersonen Niels repræsenterer den nye tids filosofi, ateismen, som han er stor fortæller for, men som han alligevel ikke helt formår at leve efter i praksis. Og trods hans forhold til en række personer, særligt kvinderne, synes han at leve i periferien af mennesker og forbliver en ensom sjæl. Jacobsen nåede kun at skrive to romaner og en håndfuld noveller i sin levetid. 'Niels Lyhne' er hans mesterværk, lettere fragmentarisk, men uovergåelig i poetisk skønskrift.

18 James Joyce Ulysses (1922)

Hvad enten du læser den eller ej, bør den stå i bogreolen, denne næsten umulige kolos om antihelten Leopold Bloom og hans vandring gennem Dublins gader den 16. juni 1904, sidenhen kendt som Bloomsday. 'Ulysses' er en litterær kraftpræstation, der kræver mindst lige så meget af sin læser, som den krævede af Joyce selv.

19 Harper Lee Drøb ikke en sangfugl (1960)

I en tid og en by fyldt med racisme, hykleri, fordomme og vold kæmper en enkelt advokat en umulig kamp for en sort mand anklaget for mord. 'Drøb ikke en sangfugl' er obligatorisk læsning i hjemlandet USA og rummer en mangfoldighed af emner og tematikker, der stadig er relevante og aktuelle i dag. Et stykke verdenslitteratur med mange år på bagen, der desværre viser, hvor lidt vi har lært siden da.

20 Siegfried Lenz Tysktime (1968)

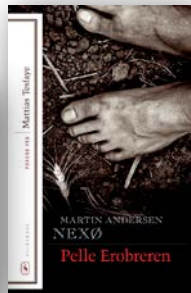
Mange år efter tænker Siggis Jepsen tilbage på sin barndom under 2. verdenskrig, da han bliver bedt om at skrive en tysk stil om "pligtens glæder". Især splittelsen mellem på den ene side at hjælpe et af nazismens mange uskyldige ofre og på den anden side at adlyde sin far, rumsterer stadig i Siggis hoved, og hans egen barndomserindring - og Tysklands ubarmhjertige historie - bliver dermed fremkaldt i hans tyske stil. Ikke uden grund er han havnet på en anstalt for besværlige unge. En af de bedste romaner, der er kommet ud af Tyskland.

21 Thomas Mann Buddenbrooks (1901)

Måske den kendteste og mest medgørlige roman af denne tyske kolos. Fortællingen om den rige købmandsfamilie, Buddenbrooks og deres langsomme forfald. Vi følger den agtværdige familie gennem fire generationsled i handelsstaden Lübeck i en tid præget af vigtige historiske begivenheder, der danner bagtæppe for denne klassisk skønne slægtsroman.

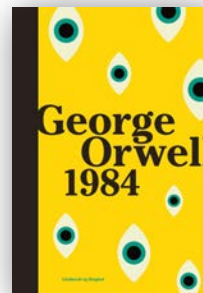
22 Martin Andersen Nexø Pelle Erobreren (1906-10)

1000 siders proletarlitteratur af den fineste slags. Med Pelle som den centrale skikkelse skildres arbejderbevægelsens udvikling, og fortællingen om drengen og hans far bliver en slags undskyldning for at udtrykke Nexø's sociale indignation og idealistiske livssyn. Det er der ikke noget forgjort i, og 'Pelle Erobreren' er en af dansk litteraturs absolutte must reads.

23 George Orwell 1984 (1949)

Kan en dystopi fra 1949 stadig være aktual og lige skræmmende? Absolut. Orwells klassiker står stadig lige skarpt og måske endda endnu mere tidssvarende i dag, hvor hans vision er en realitet. Big Brother holder øje med os alle, og diktaturer og tyranni findes i alle dele af verden, ikke kun i fremtidsåret 1984, hvor Winston Smith forsøger at kæmpe vriste sig fri af samfundets lænker.

24 Orhan Pamuk Dette fremmede i mig (2014)

Pamuk er en håbe fuld romantiker med det ene ben solidt plantet i den traditionelle tyrkiske kultur og det andet i det moderne vestlige samfund. I 'Dette fremmede i mig' forelsker Mevlut sig hovedkulds i en ung kvinde, som han ikke kan få. De beslutter sig for at stikke af sammen i ly af natten, men han tager den forkerte søster. Det skal vise sig at være held i uheld, for sammen bliver de lykkelige trods alt. Samtidig er det også et portræt af Istanbul, der, som fortællingen skrider frem, vokser sig fra stor by til millionby.

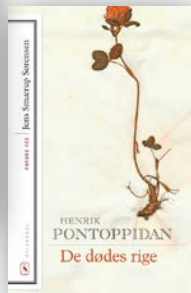

25 Hans Scherfig Det forsømte forår (1940)

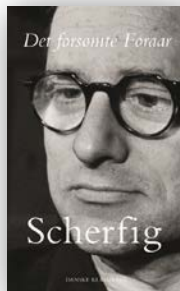
Alle kender Frits Helmuths uforglemmelige præstation som lektor Blomme, der bliver forgiftet med sit eget maltbolsje. Men Scherfigs klassiker om den sorte skole er mere end en enkelt persons tyrannisering af gymnasieeleverne. Det er et dybtfølt portræt af en generation, der bliver mast af forventninger og pres fra alle sider. Og det må naturligvis gå galt. En litterær magtdemonstration blandt de bedste i dansk litteratur.

26 Steinbeck Mus og mænd (1937)

Amerikanske Steinbeck har et rigt og omfangsrigt forfatterskab bag sig. 'Mus og mænd' er en lille perle, kort i omfang, men stedsegrøn i sit indhold. Under depressionen i 30'ernes USA driver vennerne George og Lennie omkring i håb om at finde arbejde. Drømmen er dog endnu større: at få deres eget stykke land og kunne klare sig selv. Bogen er en rørende genistreg, der bør læses mange gange.

Udarbejder: Bibliotekar Jesper Just Nielsen
Illustrator: Sabine Brandt
Udgiver: © BibMedia, Herlev 2022
Tryk: Nofoprint, Vallensbæk
Varenr.: 47132210

27 Alan Paton Ve, mit elskede land (1948)

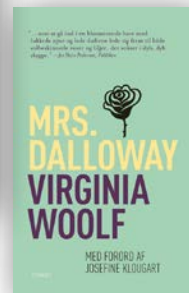
Afrika bugner af litterære perler, men ingen er så smukke og hjerteskræende som denne klassiker fra Sydafrika. Det er historien om en zulu-præsts rejse fra sin landsby til metropolen Johannesburg i sin søgen efter sin søn. Præsten er gammel og syg, og det chokerende møde med storbylivet i al sin gru, er ved at tage livet af ham. Oven i det finder han ud af, at sønnen er fængslet for mordet på en hvid mand. Bogen blev først udgivet i USA og rettede dermed projektørlyset på Sydafrikas uskønne historie.

28 Henrik Pontoppidan De dødes rige (1912-16)

'Lykke-Per' står selvfølgelig allerede i bogreolen, men den danske nobelpristagers sidste storværk er en broget og lige så mesterlig bedrift, med et speget persongalleri uden egentlig hovedperson, lidt i stil med Matador. Tiden går sin gang, personer udvikler sig, forhold ændrer sig, og der er politisk røre i andedammen. Mest af alt er det en fortælling om et Danmark i en brydningstid, hvor videnskab og religion kæmper om retten til sandheden, og hvor divergerende værdier og syn på livet og på døden både forener og splitter befolkningen. En bog, der gør klogere og rigere for hver genlæsning.

29 John Updike Rabbit-bøgerne (1960-90)

De 4 bøger om Rabbit Angstrom, hvoraf desværre kun to er oversat til dansk, er skrevet med 20 års mellemrum. Tiden bliver dermed en underliggende faktor i fortællingen om eks-basketballstjernen og hans op- og nedture i arbejdslivet og ikke mindst på hjemmefronten. Samfundet ændrer sig, der er Vietnamkrig, økonomiske udsving, skiftende præsidenter, og privatlivet smuldrer efter datterens død, som han ikke er helt uskyldig i. Første bog hedder "Hare hop" og fortsættes af 'Rabbit igen'. Skulle jeg kun have én bog med på en øde ø, ville jeg vælge min samlede udgave af Rabbit-bøgerne.

30 Virginia Woolf Mrs. Dalloway (1925)

Clarissa Dalloway forbereder sig på det selskab, hun skal holde om aftenen, hvor også gamle bekendtskaber dukker op. Hun bevæger sig ud i Londons gader på en morgen, der er "frisk, som var den skabt til børn på en strandbred", for at finde blomster. Woolf svinger elegant, nærmest umærkeligt som vinden mellem sine personer i denne lille perle af en roman, der foregår på bagkanten af første verdenskrig. Krigen har sat sig sine spor, både på byen og på dens indbyggere.